

PRATS I CAMPS

PRATS I CAMPS

Eleccions valencianes, primera volta

Aquest diumenge, 9 de març, els afiliats del PSPV-PSOE i els simpatitzants que s'han inscrit en el seu procés obert de primàries escolliran entre Ximo Puig (Morella, Ports, 1959) o Toni Gaspar (Faura, Camp de Morvedre, 1973) el candidat socialista als comicis del 24 de maig del 2015.

Segons les enquestes, el guanyador serà el proper president valencià.

Aquest diumenge, 9 de març, pels volts de les 22 hores, els valencians coneixeran el nom de la persona que molt probablement ocuparà la presidència de la Generalitat a partir de juny del 2015. Les enquestes publicades els darrers dos anys –la tendència de les quals no ha fet sinó confirmar-se, amb el pas del temps– indiquen que el candidat socialista estarà en condicions de rellevar Alberto Fabra en virtut d'uns pactes postelectorals els protagonistes dels quals són, ara mateix, la gran incògnita dels pròxims comicis valencians.

En aquest sentit, les eleccions primàries que el PSPV-PSOE celebra diumenge, les primeres de l'estat on prendran part els simpatitzants, signifiquen una mena de primera volta electoral. Tots aquells ciutadans majors de 16 anys que fins dissabte passat s'hagen inscrit en el cens electoral –després de la presentació del document d'identitat, la signatura d'un manifest en favor d'un canvi progressista i el pagament simbòlic de dos euros– decidiran, amb els més de 16.000 militants, el número u socialista a la Generalitat.

Les fonts consultades per EL TEMPS la setmana passada apuntaven com a molt probable que, finalment, el nombre de simpatitzants que hi participen supere el de militants. Si és així, més de 30.000 valencians hauran decidit el rival de Fabra a les urnes, si és que el PP, tal com assegura l'actual cap del Consell, el proclama candidat a la presidència.

És la tercera ocasió en què els socialistes valencians escullen el seu cap de llista en un procés de primàries: l'any 1998, qui era secretari general, Joan Romero, va imposar-se amb el 35% dels vots a Antoni Asunción –que va obtenir-ne el 33%– i a Clementina Ródenas –32%– en una cursa igualadíssima. Quatre anys més tard, el 2002, l'aleshores secretari

general, Joan Ignasi Pla, va derrotar molt més còmodament –amb el 75% dels sufragis– un Ciprià Ciscar que va quedar-se amb el 24%. En les dues convocatòries següents, ni Pla mateix –l'any 2006– ni Jorge Alarte –el 2010– no van arribar a amidar-se a les urnes, tot i que el segon havia arribat a la secretaria general per un marge molt estret davant Ximo Puig.

Un Ximo Puig que el derrotaria a la segona –al 12è congrés nacional, celebrat el març del 2012– amb el resultat més ampli que es recorda a la federació valenciana: li van donar suport més del 61% dels delegats i tot seguit, Alarte, va allunyar-se de la primera línia.

Els que s'hi havien mantingut fidels ja fa dos anys que vagaregen, desorientats i desarticulats, i en no pocs casos fins i tot s'han convertit a la causa *ximista*, atrets pel nou discurs que hi ha imprimit Puig, un dels pilars del qual és, precisament, el canvi de relació amb el PSOE. L'acceptació d'avançar les primàries i de fer-les obertes –en tots dos casos contra el criteri de la direcció federal que capitaneja Alfredo Pérez Rubalcaba– n'és el millor exemple.

“En el cas del País Valencià, la situació és absolutament excepcional”, raona Puig. “En qualsevol país normal, un president amb bona part dels seus diputats imputats i les pitjors xifres econòmiques de la història, sense capacitat de lideratge i que és incapaç d'aconseguir

milliores en matèries tan determinants com el finançament, ja hauria avançat les eleccions”, continua. “La majoria de ciutadans li ho demana a les enquestes, però sembla que ell s'estima més esgotar el mandat”.

El seu contrincant, Toni Gaspar, alcalde de Faura (Camp de Morvedre) i diputat provincial a València, matisa el suposat pes del PSPV al si del PSOE: “No sóc a Madrid per saber què hi passa, però veig el que passa ací, on som absolutament irrelevants. Dins el PSOE pesem el que pesem, però a l'hora de la veritat, sempre ens quedem davall la taula. L'única vegada que ens han fet cas és ara, per poder fer les primàries abans que ningú... Quan tothom parla d'Europa, per cert”.

“Fa mesos que trepitge les agrupacions i m'he adonat que el rumb no és el correcte. Calia fer alguna cosa nova, perquè als del PSPV, ningú no ens mira: de fa 20 anys, cada vegada ens miren menys”, explica Gaspar, que va prendre la decisió de concórrer a les primàries “en veure que hi havia prou aigua a la piscina”, és a dir, que “podria reunir els avals suficients”. Com a mínim, el 10% de la militància, que va aconseguir sense problemes: en primera instància va presentar-ne 2.015 –una xifra coincident amb l'any electoral– i finalment, 2.760, mentre Puig en replegava 8.650, més de la meitat del partit.

Des de la candidatura de Gaspar han acusat la de Puig de pressionar els afiliats perquè avalaren el secretari general i han retret a la direcció que no els haja facilitat els censos i poder adreçar-se als electors. Amb tot, mantenen la confiança no sols perquè el vot dels simpatitzants esdevindrà crucial, sinó perquè, afirma Gaspar, “n'hi ha que han avalat Ximo que m'han confessat que em votaran el dia 9, quan el vot serà secret”.

És molt probable que el nombre de simpatitzants que hi participen supere el de militants

Toni Gaspar:
“Hi ha col·legis d’elit
concertats i gent
del meu partit
no en vol parlar”

FRANCS I CAMPS

“Ni he pressionat ningú ni tinc constància de cap pressió”, respon Puig, que tampoc podrà interpellar la militància per carta fins la darrera setmana. “A mi, un secretari general d’un poble important també em va dir que havia avalat Toni perquè considerava que era positiu que hi haguera primàries però que el 9 de març, en canvi, no el pensava votar”.

Puig defensa que, des que va accedir a la secretaria general, ha articular un projecte polític “basat en tres eixos: la reacció democràtica, la recuperació del país –la via valenciana pel manteniment de l’estat del benestar– i el canvi de la nostra relació amb Espanya, i ajudar a la construcció d’un estat federal. Sé el que s’ha de fer, però ho faré en primera persona del plural i no del singular”.

Gaspar, de la seua banda, assevera que “la qüestió és si continuem o canviem. Si continuem parlant de nosaltres mateixos o si comencem a parlar de la gent del carrer, de política, i obrim el partit al segle XXI. Moltes de les coses que la gent ens demana, mai no les hem incloses al programa. Per això, quan pregunte en els meus actes si continuem o canviem, tot-hom em respon que hem de canviar”.

“No construirem una societat nova si la gent no creu novament en la política i en els polítics”, continua Gaspar, “ningú no ha parlat de les meues propostes en el sentit que el polític és un servidor públic que només s’hi estarà un temps i viurà dins d’una caixa de vidre, transparent: la gent té ganes de participar, hem de fer-ho possible i que les Corts parlen d’allò

que parla la gent al carrer. És l’hora de la política, amb *p* majúscula”

“No he parlat de nosaltres mateixos des que sóc el secretari general, són uns altres, els que en parlen massa”, contesta Puig. “Nosaltres estem en un altre estadi, i aquestes primàries així ho demostren: no són per parlar del PSPV, sinó dels problemes de la societat valenciana i del que farem per canviar-la”. “Sé què he de fer per millorar la vida dels ciutadans del meu país, tinc coneixement del que hi passa i un projecte per dur-lo endavant”, remata.

1983. L’any que el PSPV-PSOE va guanyar les primeres eleccions valencianes, Ximo Puig va deixar la seua feina de periodista per entrar en política –tenia 24 anys– i el llit de Toni Gaspar anava ple de regals perquè acabava de prendre la comunió. Un dels grans debats de les primàries ha estat la diferència generacional dels dos aspirants: els 55 anys de Puig davant els 40 de Gaspar.

“La Generalitat que ens trobarem ara no hi té res a veure. Ni la generació ni el llenguatge és el mateix, no serveix aquella manera de pensar. Els joves no volen que els parles del que es va construir a partir del 1983, volen que els parles del que faràs d’ara endavant”, assenyala Gaspar. Per contra, Puig s’enorgulleix quan evoca l’any 1983, “el de la victòria més àmplia d’un partit polític en la nostra història autonòmica, que afortunadament va ser del nostre”. “A partir d’aleshores es va edificar l’autogovern dels valencians, la llengua va entrar a l’escola, vam passar a tenir un servei públic de salut i de serveis socials...”, recorda el secretari general del PSPV, l’equip de campanya del qual ha presentat una queixa davant el comitè de garanties de les primàries amb motiu d’un cartell que representa Gaspar “caminant entre dinosaures”, que resulten ser Puig, Ciscar, Lerma o Alborch, entre altres.

“L’any 1984, en el debat de les presidencials dels Estats Units, el candidat demòcrata, Walter Mondale, va demanar a Ronald Reagan –que tenia 74 anys, 20 més dels que jo tinc ara– si no considerava que era massa gran per presidir el país, i Reagan va contestar-li així: ‘No vull situar el debat en el terreny de l’experiència, perquè no vull ofendre el meu competidor’. Però el debat no ha de ser aquest, sinó com eixirem de la crisi”.

I com eixir-ne? Toni Gaspar ho resumeix amb un lema senzill: “Primer, les persones”. I com es tradueix això? “Doncs que si la gent vol educació pública hem de defensar-la fins al final i no imitar el PP o recórrer al pragmatisme... Des del primer dia caldrà invertir la tendència per la qual cada vegada hi ha més xiquets escolaritzats als centres concertats i menys als públics, i revisar cada concert, un per un: hi ha poblacions amb centres públics i concertats que l’any vinent perdran línies públiques, cosa que és un desgavell i que va en contra del nostre programa electoral”. Gaspar assegura que “hi ha col·legis d’elit concertats i alguna gent del meu partit no en vol parlar, però la gent vol que actuem, i amb un diari oficial a la mà, pots canviar moltes coses. Jo no sóc de centre-esquerra, jo sóc d’esquerra”.

Ximo Puig coincideix que “el nostre gran objectiu serà aconseguir una educació pública d’excel·lència, els centres concertats continuaran existint perquè estan reconeguts dins la lliure elecció dels pares, però millorarem les infraestructures de les escoles públiques i capgirarem la tendència actual, que amb el criteri de districte únic, fins i tot ha creat centres públics de primera i de segona”. El morellà, a més, ha plantejat la reversió de la gestió privada de la sanitat pública, l’anomenat *model Alzira*, una mesura que també defensa Gaspar.

Pel que fa al canvi del model de finançament, Gaspar recorda que, en temps de José Luis Rodríguez Zapatero, “Alarte va lluitar molt per millorar-lo, però sense èxit”. Segons diu, “quan un col·lectiu t’exigeix que, pel fet de formar-ne part, acceptes alguna cosa que saps que és injusta, t’hi has de negar”. “Caldrà que el president de la Generalitat es plante allà on calga i diga al govern espanyol que representa cinc milions de valencians i valencianes i que vol fins a l’últim cèntim que els pertoca. Els diners no tenen color, són de les persones”, sentència.

Gaspar anhela “que la gent s’implique en política, que no hi haja vacances parlamentàries, apostar per la recerca i que els joves deixen d’emigrar. Ens enganyen, ens diuen que no pot ser... Com la banca pública sense polítics, que sí que és viable: el cas de Caixa Ontinyent és paradigmàtic. Ens cal una banca pública valenciana que ajude les persones i no la Generalitat”.

Ximo Puig:
“El nostre gran objectiu ha de ser una educació pública d’excel·lència”

Al seu torn, Puig avisa que les primeres mesures de govern exigiran “demandar perdó a les víctimes de l’accident de metro, menystingudes per la Generalitat, i crear la comissió d’investigació parlamentària corresponent; a més, a la primera reunió del Consell aprovarem un seguit de mesures que milloren la vida de la gent, una de les quals, l’anul·lació del decret de copagament dels medicaments de l’agost passat, que provoca un patiment insòlit a moltes persones”.

“Això a banda, la missió més important del nou govern és reincorporar el 20% d’exclusos que hi ha a la nostra societat ara mateix”, avisa Puig, per a qui “no sols cal canviar el finançament, sinó també les prioritats inversores”. “Proposaré un gran pacte valencià, i si algú se

n’autoexclou, serà perquè així ho vol”, diu en referència al PP, un partit que “haurà d’analitzar i revisar tot el que ha fet al govern, i trobe que serà així, perquè hi haurà uns altres interlocutors”.

Per a Puig, a partir del 10 de març “el candidat socialista tindrà una legitimitat reforçada, però en tot cas, la darrera paraula estarà en mans de la ciutadania”. Gaspar garanteix que l’endemà de les primàries “el 100% del partit ha d’estar unit”, i sobre la possibilitat d’anar a les Corts com a diputat en cas que Puig guanyara les primàries i li ho oferira, s’estima més “no avançar cap escenari”. L’escenari, de fet, el dissenyaran els militants i simpatitzants aquest diumenge.

Victor Maceda